

Revidované profily nadaných a talen

Typ	Pocity a postoje	Chování
Úspěšný žák	<p>Samolibý, uspokojený, "usíná na vavřínech" Závislý Pozitivní akademické sebepojetí Strach z neúspěchu Vnější motivace Sebekritický Pracuje pro známky Nejistý ohledně budoucnosti Touží po schválení a uznání Inteligenci vidí jako něco daného a stálého</p>	<p>Dosahuje výsledků Hledá učitelův souhlas Vyhýbá se riziku Nepřekračuje rámec učebních osnov Přijímá věci a je konformní Vybírá si bezpečné činnosti Dostává dobré známky Stává se spotřebitelem vědomostí</p>
Kreativní žák	<p>Vysoce kreativní Znuděný a frustrovaný Sebevědomí kolísá Netrpělivý, s obrannými tendencemi Zvýšená citlivost Nejistý ohledně sociálních rolí Více psychologicky zranitelný Silná motivace sledovat vnitřní přesvědčení Chce napravit zlo, nespravedlnost Vysoká tolerance k nejednoznačnosti Má velkou energii</p>	<p>Vyjadřuje impulsy Vznáší k učiteli námitky Zpochybňuje pravidla, zásady Je čestný a přímý Citově labilní Může mít slabé sebeovládání, Tvůrčí vyjadřování Vytrvá v oblastech zájmu (vášně) Obhájí svá přesvědčení Může mít konflikty s vrstevníky</p>
Skrytě nadaný žák	<p>Touha sociálního ukotvení (příslušnosti) Cítí se nejistý a pod tlakem Zažívá emoční konflikty, pocit viny a nejistoty Není si jistý svým právem na emoce Snížení uvědomování sebe sama Rozpolcený ohledně dosahování úspěchu Zvintřňuje a bere si osobně společenské dvojznačnosti a konflikty Vnímá některé chování k dosažení úspěchu jako zradu své sociální skupiny</p>	<p>Devalvují, znevažují, nebo odmítají svůj talent Nedokončuje programy pro nadané a pokročilé kurzy Odmítá výzvy Přesunuje z jedné vrstevnické skupiny do jiné Není ve spojení s učitelem, nebo se třídou Nejistý ve svém směřování</p>

Nadáný žák v ohrožení

Rozmrzelý a hněvivý
Depresivní
Nezodpovědný a manipulující
Chabé sebepojetí
Přechází do defenzivy
Nerealistická očekávání
Nepřijímaný
Odbojný vůči autoritám
Nemotivuje je učitelem řízené
odměňování
Jistá podskupina se chová
antisociálně

Způsobuje krize a rozkoly
Hledá vzrušení
Je ochoten pracovat pro vztah
Nepravidelná docházka
Sleduje vnější zájmy
studijní výsledky
sami sebe izolovat
kreativní
a ostatní
nekonzistentně

Slabé
Mohou
Často
Kritizuje sebe
Pracuje

Dvakrát/Vícekrát výjimečný

Naučená bezmocnost
Intenzivní frustrace a hněv
Poruchy nálady
Sklony k malomyslnosti
Pracují, aby vydrželi, vytrvali
Nízké studijní sebepojetí
Nevnímají se jako úspěšní špatné
studijní sebepojetí Nevědí, kam
patří

Snadno vytváří spojení
Předvádí nekonzistentní práci
Působí jako průměrný, nebo
podprůměrný
V některých aspektech sociálního či
emocionálního fungování se více
podobá mladším žákům
Může rušit, nebo se nevěnovat úkolu
Dobrý řešitel problémů
Potíže s chováním
Přemýšlí pojmově
Těší ho novost a komplexnost
Pracuje chaoticky ("disorganized")
Pomalou zpracovává informace
Možná si nebude umět poradit ve
skupině nadaných vrstevníků

Samostatně se učící žák

Sebevědomý
Přijímající sám sebe
Vidí schopnosti, jako něco, co lze
postupně rozvíjet ("incremental
view of ability")
Optimistický
Vnitřně motivovaný
Ambiciózní a nadšený
Škola pro něj nemusí být jednou z
nejvyšších priorit
Ochoten selhat a poučit se z toho
Projevuje toleranci a respekt k
druhým

Vhodné sociální dovednosti
Pracuje nezávisle
Stanovuje si SMART cíle (*pozn. překl.
viz výše*)
Vyhledává výzvy
Má silné sebeřízení
Následuje oblasti své silné vášně
Dobré seberegulační mechanismy
Obhájí svá přesvědčení
Nezlomný
Vytváří znalosti
Rozumí sám sobě a přijímá se

antovaných žáků (© Maureen Neihart a George Betts 2010, interní překlada

Potřeby

Potřebuje dostávat výzvy
Potřebuje vidět nedostatky
Riskovat
Asertivní dovednosti
Rozvoj tvořivosti
Potřebuje inteligenci vnímat jako něco,
co lze postupně rozvíjet Sebepoznání
Dovednosti samostatného učení

Vnímání dospělými/vrstevníky

Oblíben učiteli
Obdivován vrstevníky
Obecně oblíben a přijímán rodiči
Jeho schopnosti bývají přeceňovány
Panuje přesvědčení, že sám uspěje

Potřebuje být ve spoji s ostatními
Učit se taktu, flexibilitě, sebeuvědomění a
sebeovládání
Podporu kreativity
Smluvní systémy
Menší tlak ke konformitě
Mezilidské dovednosti, aby se choval s
úctou k ostatním
Strategie, jak se vyrovnat s možnou
psychickou zranitelností

Učiteli neoblíben
Vnímán jako vzpurný
Zapojen do boje o moc
Tvořivý
Kázeňské problémy
Vrstevníci je vnímají jako zábavné
Okolí je chce změnit
Nebyvají vnímáni jako nadaní
Jejich úspěch bývá podceňován
Okolí chce, aby se přizpůsobili (byli
konformní)

Svobodu volby
Aby konflikty byly jasně a přesně
formulovány
Naučit se "přepínat kód" (*pozn.
překladaatele = chovat se vhodným
způsobem v každé skupině, např. doma
a ve škole*) Síť
nadané vrstevnické skupiny Podporu
svých schopností Vzory -
osobnosti, které překračují hranice své
kultury
Porozumění sobě sama a sebezřetiví
Publikum ochotné naslouchat tomu, co
říkají (být slyšen)

Vnímání jako vůdčí, nebo vůbec
nerozpoznání
Vidění jako průměrní a úspěšný
Vnímání jako ústupní
Vidění jako tichý / plachý typ dítěte
Vnímání jako neochotní riskovat
Vnímání jako odolní

Potřebuje bezpečnost a strukturu "Alternativní" prostředí Individualizovaný program a vedemí k odpovědnosti Odborné poradenství a krátkodobé cíle	Konfrontaci Alternativy Směr	Dospělí se na něj mohou hněvat Vrstevníci ho soudí Viděn jako problémový, nebo nezodpovědný Vnímán jako vzpurný Mohou se ho bát Mohou se o něj bát Dospělí se cítí bezmocní v tom, jak jim pomoci
--	------------------------------------	---

Potřebuje zdůrazňovat své silné stránky Strategie zvládání Rozvoj dovedností Monitorování výskytu dalších poruch - zejména ADHD Naučit se vytrvat Prostředí, které rozvíjí silné stránky Naučit se sám sebe obhájit		Vyžaduje příliš mnoho úprav, aby se mohl přizpůsobit Vnímán jako "divný" Jejich potenciál bývá podceňován Vnímán jako bezmocný Lidé si myslí, že do nadané skupiny nepatří Vnímán jako vyžadující mnoho struktury Bývá vnímáno pouze jeho postižení
--	--	---

Potřebuje více podpory, ne méně Obhajování nových směrů a rostoucí nezávislosti Zpětnou vazbu k silným stránkám a možnostem Facilitaci neustálého růstu Podporu při riskování Přetrvávající, usnadňující (nenásilné pomáhající) vztahy Stát se mistrem v sebeřízení se Podpůrný tým		Obdivovaný a přijímaný Rodiči vnímán jako schopný a zodpovědný Pozitivní vlivy Úspěšný v různých prostředích Psychicky zdravý Pozitivní vztahy s vrstevníky
--	--	---

id pro projekt Perun - Iva Baldová 2011)

Identifikace

Používejte mnoho různých kritérií
Známky
Standardizované výsledky testů
Jednotlivé IQ testy
Učitelská nominace
Rodičovská nominace
Nominace spolužáky

Podpora doma

Rodiče by měli pustit kontrolu
Nezávislost
Svoboda volby
Zkušenosti s riskováním
Nechte dítě, aby se setkalo se stresem
Potvrzujte schopnost dítěte vyrovnat se s výzvami

Ptejte se, jakým způsobem je toto dítě kreativní?
Používejte konkrétní, objektivní měřítka
Soustřeďte se na tvůrčí potenciál, spíše než na výkon

Respektujte jejich cíle
Tolerují vyšší úroveň odlišnosti
Nechte je věnovat se svým zájmům (vášním)
Buďte vzorem vhodného chování
Rodinné projekty
Vyjadřujte důvěru v jejich schopnosti
Potvrzujte silné stránky
Uznejte psychickou zranitelnost dítěte a zasáhněte, když je třeba

Rozhovory
Rodičovská nominace
Učitelská nominace
Buďte opatrní při nominacích spolužáky
Prokázáný výkon
Měření tvůrčího potenciálu
Neverbální měření inteligence

Přiveďte jejich nesoulady k normálu
Plánování kariéry, včetně vysoké školy
Zajistit nadané vzory
Bud'te vzorem celoživotního učení
Dávejte jim svobodu volby
Snažte se dítěti zajistit normální zkušenosti ("Normalize the experience")
Nesrovnávejte ho se sourozenci
Zajistěte zprostředkování kultury
Budujte v dítěti oceňování multikulturality

Individuální IQ testy
Výkonové subtesty
Rozhovory
Konkurzy
Neverbální měření inteligence
Rodičovské nominace
Učitelské nominace

Hledejte poradenství pro rodiny
Vyhýbejte se bojům o moc
Zapojení do mimoškolních aktivit
Posuzovat nebezpečnost chování
Udržujte otevřený dialog
Vyžaduje zodpovědnost ze svých činů
Minimalizujte tresty Vyjadřujte
důvěru ve schopnosti dítěte překonávat
překážky Vytrvejte ve
vztazích

Měření současného fungování ve třídě
Výsledky výkonových testů
Testování zvládnutí učiva ("curriculum
based assessment") Zkoumejte
výkon v průběhu času
Hledejte vi vzorce klesající
výkonnost v kombinaci s
doklady o vynikajících schopnostech
Nespoléhejte na analýzu rozptylu IQ,
nebo analýzu rozporů v testech

Soustředte se na silné stránky a zároveň
se postarejte o postižení
Rozvíjejte vůli uspět
Rozpoznávejte a utvrzujte dovednosti, ve
kterých je žák nadaný
Dávejte mu výzvy v oblastech jeho
silných stránek
Vytvářejte příležitosti k riskování
Předpokládejte, že vysoká škola je
možností
Obahujte jej ve škole
Zapojení rodiny
Pěstujte sebeovládání
Učte dítě, jak si nastavit reálné cíle a
dosáhnout jich

Prokázaný výkon
Produkty
Nominace
Portfolia
Rozhovory
Standardizovaná testová skóre
Ceny a odměny

Zastávejte se dítěte ve škole a ve
společnosti
Poskytujte příležitosti spojené s
vášněmi dítěte
Dovolujte mu přátele všech věkových
kategorií
Odstraňte časová a prostorová omezení
pro učení
Pomozte mu vybudovat si podpůrný tým
Zahrňte ho do činností, které rodič dělá s
nadšením
Zahrňte ho do rodinného rozhodování
Naslouchejte
Nestůjte mu v cestě

Podpora ve škole

Akcelerace předmětu a ročníku
Potřebuje více než výběrové třídy (pozn.
*překl. - v originále AP = advanced
placement, pokročilé kurzy, IB = kurzy
směřující k mezinárodní maturitě a
Honors = náročnější kurzy na SŠ v
USA*)

Čas na individuální učební plán
Aktivity, které ho posouvají za zónu
komfortu
Rozvoj dovedností samostatného učení
Studium do hloubky
Mentorské programy Kognitivní
koučování
Čas s intelektovými vrstevníky

Tolerance
Odměňujte nové myšlení
Umístěte je ke vhodným učitelům
Přímá a jasná komunikace
Nechte jim právo na jejich pocity
Oborově specifické vzdělávání
Umožňujte nekonformnost
Mentorské programy
Přímá výuka mezilidských dovedností
Trénujte, aby se děti záměrně snažily

Uspořádávejte pojmy jako společenské
fenomény
Vytvořte přijímající učební prostředí
Poskytujte lidské vzory
Pomozte rozvinout podpůrné skupiny
Otevřené diskuse o třídě, rasismu,
sexismu
Kulturní zprostředkování ("Cultural
brokering")
Přímá výuka sociálních dovedností
Učte tzv. skryté kurikulum
Poskytujte plánování vysokoškolského
vzdělání
Diskutujte o daních za úspěch ("costs of
success")

Nesnižujte očekávání
Používejte diagnostické testování
Netradiční studijní dovednosti
Studium do hloubky a mentorské
programy
Srovnávací zkoušky typu G.E.D. v USA
*(pozn. překladatele - cosi jako náhradní
maturita, prokazuje dovednosti na úrovni
ukončení SŠ)*
"Akademické" koučování
Návštěvy doma
Propagujte vytrvalost (nezlomnost)
Proberte druhé možnosti
Obhajujte ho s vervou ("aggressive
Výzvy v oblastech silných stránek jsou
první prioritou
Akcelerace v oblasti silných stránek
Opatření kompenzující zdravotní
postižení
Ptejte se: "Co je třeba, aby tu toto dítě
mohlo uspět? "
Přímá výuka seberegulačních strategií
Umožněte, aby mohlo dítě trávit čas s
nadanými vrstevníky
Učte sebeobhajování
Učte stanovování tzv. SMART cílů
*(pozn. překl. jde o cíle specifické,
měřitelné, splnitelné, relevantní a
časované)*

Umožněte vytvoření dlouhodobého,
integrovaného studijního plánu
Odstranit časová a prostorová omezení
Vytvořte řadu relevantních hloubkových
studijních programů, včetně
mentorského programu
Široká nabídka možností akcelerace
Mentori a kulturní zprostředkovatelé
Upustíte od tradičních školních nařízení
a omezení
Nepřekázejte mu v cestě
Pomozte mu vypořádat se s
psychologickou cenou za úspěch

Type**Feelings & Attitudes****Behaviors****The Successful**

Complacent
 Dependent
 Good academic self-concept
 Fear of failure
 Extrinsic motivation
 Self-critical
 Works for the grade
 Unsure about the future
 Eager for approval
 Entity view of intelligence

Achieves
 Seeks teacher approval
 Avoids risks
 Doesn't go beyond the syllabus
 Accepts & conforms
 Chooses safe activities
 Gets good grades
 Becomes a consumer of knowledge

The Creative

Highly creative
 Bored & frustrated
 Fluctuating self-esteem
 Impatient & defensive
 Heightened sensitivity
 Uncertain about social roles
 More psychologically vulnerable
 Strong motivation to follow inner convictions
 Wants to right wrongs
 High tolerance for ambiguity
 High Energy

Expresses impulses
 Challenges teacher
 Questions rules, policies
 Is honest and direct
 Emotionally labile
 May have poor self-control
 Creative expression
 Perseveres in areas of interest (passions)
 Stands up for convictions
 May be in conflict with peers

The Underground

Desire to belong socially
 Feel Unsure & Pressured
 Conflicted, Guilty & Insecure
 Unsure of their right to their emotions
 Diminished sense of self
 Ambivalent about achievement
 Internalize & personalize societal ambiguities & conflicts
 View some achievement behaviors as betrayal of their social group

Devalue, discount or deny talent
 Drops out of GT & advanced classes
 Rejects challenges
 Moves from one peer group to the next
 Not connected to the teacher or the class
 Unsure of direction

The At-Risk

Resentful & Angry
 Depressed
 Reckless & Manipulative
 Poor self-concept
 Defensive
 Unrealistic expectations
 Unaccepted
 Resistive to authority
 Not motivated for teacher driven rewards
 A subgroup is antisocial

Creates crises and causes disruptions
 Thrill seeking
 Will work for the relationship
 Intermittent attendance
 Pursues outside interests
 Low academic achievement
 May be self-isolating
 Often creative
 Criticizes self & others
 Produces inconsistent work

Twice/Multi Exceptional

Learned helplessness
Intense frustration & anger
Mood disorders
Prone to discouragement
Work to hang on
Poor academic self-concept
Don't see themselves as successful
Poor academic self concept
Don't know where to belong

Makes connections easily
Demonstrates inconsistent work
Seems average or below
More similar to younger students in some aspects of social/emotional functioning
May be disruptive or off-task
Are good problem solvers
Behavior problems
Thinks conceptually
Enjoys novelty & complexity
Is disorganized
Slow in information processing
May not be able to cope with gifted peer group

Autonomous Learner

Self-confident
Self-accepting
Hold incremental view of ability
Optimistic
Intrinsically motivated
Ambitious & excited
May not view academics as one of their highest priorities
Willing to fail and learn from it
Shows tolerance and respect for others

Appropriate social skills
Works independently
Set SMART goals
Seek challenge
Strongly self directed
Follows strong areas of passion
Good self-regulators
Stands up for convictions
Resilient
A producer of knowledge
Possesses understanding & acceptance of self

Revised Profiles of the Gifted & Talented (Maureen Neihart)

Needs

To be challenged
To see deficiencies
To take risks
Assertiveness skills
Creativity development
Incremental view of intelligence
Self knowledge
Independent learning skills

To be connected with others
To learn tact, flexibility, self awareness and self control
Support for creativity
Contractual systems
Less pressure to conform
Interpersonal skills to affirm others
Strategies to cope with potential psychological vulnerabilities

Freedom to make choices
Conflicts to be made explicit
Learn to code switch
Gifted peer group network
Support for abilities
Role models who cross cultures
Self understanding & acceptance
An audience to listen to what they have to say (to be heard)

Safety and structure
An "alternative" environment
An Individualized program
Confrontation and accountability
Alternatives
Professional Counseling
Direction and short term goals

Adult/Peer Perceptions

Liked by teachers
Admired by peers
Generally liked & accepted by parents
Overestimate their abilities
Believe they will succeed on their own

Not liked by teachers
Viewed as rebellious
Engaged in power struggle
Creative
Discipline problems
Peers see them as entertaining
Want to change them
Don't view them as gifted
Underestimate their success
Want them to conform

Viewed as leaders or unrecognized
Seen as average & successful
Perceived to be compliant
Seen as quiet/shy
Seen as unwilling to risk
Viewed as resistant

Adults may be angry with them
Peers are judgmental
Seen as troubled or irresponsible
Seen as rebellious
May be afraid of them
May be afraid for them
Adults feel powerless to help them

Emphasis on strengths
Coping strategies
Skill development
Monitoring for additional disorders -
especially ADHD
To learn to persevere
Environment that develops
strengths
To Learn to self-advocate

Requires too many modifications
because of accommodation
Seen as "weird"
Underestimated for their potential
Viewed as helpless
Seen as not belonging in GT
Perceived as requiring a great deal
of structure
Seen only for disability

More support not less
Advocacy for new directions &
increasing independence
Feedback about strengths &
possibilities
Facilitation of continuing growth
Support for risk-taking
On-going, facilitative relationships
Become more adept at managing
themselves
A support team

Admired & Accepted
Seen as capable & responsible by
parents
Positive influences
Successful in diverse environments
Psychologically healthy
Positive peer relationships

t and George Betts 2010)

Identification

Use many multiple criteria
Grades
Standardized test scores
Individual IQ tests
Teacher nominations
Parent nominations
Peer nominations

Ask: In what ways is this child creative?
Use domain specific, objective measures
Focus on creative potential rather than achievement

Interviews
Parent nominations
Teacher nominations
Be cautious with peer nominations
Demonstrated performance
Measures of creative potential
Nonverbal measures of intelligence

Individual IQ testing
Achievement subtests
Interviews
Auditions
Nonverbal measures of intelligence
Parent nominations
Teacher nominations

Home Support

Parents need to let go
Independence
Freedom to make choices
Risk-taking experiences
Allow child to be distressed
Affirm child's ability to cope with challenges

Respect for their goals
Tolerate higher levels of deviance
Allow them to pursue interests (passions)
Model appropriate behavior
Family projects
Communicate confidence in their abilities
Affirm their strengths
Recognize psychological vulnerability & intervene when necessary

Normalize their dissonance
College & career planning
Provide gifted role models
Model lifelong learning
Give freedom to make choices
Normalize the experience
Don't compare with siblings
Provide cultural brokering Build multicultural appreciation

Seek counseling for family
Avoid power struggles
Involvement in extracurricular activities
Assess for dangerous behavior
Keep dialogue open
Hold accountable
Minimize punishments
Communicate confidence in ability to overcome obstacles
Preserve relationships

Measure of current classroom functioning
Achievement test scores
Curriculum based assessment
Examine performance over time
Look for pattern of declining performance paired with evidence of superior ability
Do not rely on IQ scatter analysis or test discrepancy analysis

Focus on strengths while accomodating disability
Develop will to succeed
Recognize & affirm gifted abilities
Challenge in strength areas
Provide risk-taking opportunities
Assume college is a possibility
Advocate at school
Family Involvement
Nurture self-control
Teach how to set & reach realistic goals

Demonstrated performance
Products
Nominations
Portfolios
Interviews
Standardized Test scores
Awards

Advocate for child at school & in the community
Provide opportunities related to passion areas
Allow friends of all ages
Remove time & space restrictions for learning
Help them build a support team
Include in parent's passions
Include in family decision making
Listen
Stay out of their way

School Support

Subject & grade acceleration
Needs more than AP, IB & Honors
Time for personal curriculum
Activities that push out of comfort zone
Development of independent learning skills
In-Depth Studies
Mentorships
Cognitive Coaching
Time with Intellectual Peers

Tolerance
Reward new thinking
Placement with appropriate teachers
Direct & clear communication
Give permission for feelings
Domain specific training
Allow nonconformity
Mentorships
Direct instruction in interpersonal skills
Coach for deliberate practice

Frame the concepts as societal phenomena
Welcoming learning environments
Provide role models
Help develop support groups
Open discussions about class, racism, sexism
Cultural Brokering
Direct instruction of social skills
Teach the hidden curriculum
Provide college planning
Discuss costs of success

Don't lower expectations
Diagnostic testing
Non-traditional study skills
In-depth Studies & Mentorships
G.E.D.
Academic coaching
Home visits
Promote resilience
Discuss secondary options
Aggressive advocacy

Challeng in area of strength is first
priority
Acceleration in area of strengths
Accommodations for disability
Ask, "what will it take for this child
to succeed here?"
Direct instruction in self-regulation
strategies
Give time to be with GT peers
Teach self-advocacy
Teach SMART goal setting

Allow development of long-term,
integrated plan of study
Remove time & space restrictions
Develop multiple, related in-depth
studies, including mentorships
Wide variety of accelerated options
Mentors & cultural brokers
Waive traditional school policies &
regulations
Stay out of their way
Help them cope with psychological
costs of success